

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/65/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313204411
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8313204411.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, IČO: 26 429 705, ČR, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: V. A., Z.. XX.X.XXXX, B. P. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z., so sídlom Janka Kráľa 7, Banská Bystrica, IČO: 42 309 166, zastúpeného advokátom Mgr. Henrichom Schindlerom, so sídlom Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, o zaplatenie 374,30 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 1.6.2016 pod č. k. 11C/119/2013-83, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Sporovým stranám n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1) Okresný súd Humenné rozsudkom č. k. 11C/119/2013-83 konanie o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne od 12.7.2010 do zaplatenia zastavil. V prevyšujúcej časti súd návrh žalobcu zamietol. Pripustil, aby do konania na strane žalovaného vstúpil ako vedľajší účastník Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z., so sídlom Janka Kráľa 7, Banská Bystrica, IČO: 42 309 166, zastúpeného Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Janka Kráľa 7, Banská Bystrica. Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobcu zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 88,32 eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že návrhom zo dňa 28.3.2013 podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa žalobca domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 998,87 eur s príslušenstvom, titulom vystavenej vlastnej zmenky žalovaným dňa 18.8.2009 na zmenkovú sumu 1.574,12 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 6.3.2010. Zmenka je vystavená pre prvého majiteľa zmenky - spoločnosť X., Q..J..H... Zmenka bola rubopisom prevedená na žalobcu. Podaním z 22.12.2015 žalobca zobral návrh späť v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, s tým, že ďalej si uplatňuje len dohodnutý zmenkový úrok 0,06 % denne. Okresný súd s poukazom na § 96 ods. 1, 3 O.s.p. pripustil čiastočné späťvzatie žaloby v časti zmenkového úroku 0,19 % denne od 12.7.2010. Žalovaný sa k návrhu nevyjadril. Vedľajší účastník na strane žalovaného poukázal na predchádzajúci spotrebiteľský vzťah z úverovej zmluvy medzi spoločnosťou X. a žalobcom. Zdôraznil skutočnosť, že spoločnosť X. ako oprávnený viedol exekúciu proti povinnému na Okresnom súde O. pod sp. zn. 18Er/48/2011 z tej istej úverovej zmluvy, kde súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na začatie exekúcie. Podľa úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.8.2009 bol poskytnutý úver žalovanému ako dlžníkovi vo výške 800,- eur za poplatok 700,- eur. Úver mal byť vrátený v 12 mesačných splátkach po 125,- eur mesačne. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru

(ďalej „VPPÚ“) v čl. 14 majú tzv. Dohodu o vyplnení zmenky, na základe ktorej majiteľ zmenky môže doplniť blankozmenku v časti zmenkovej sumy a dátumu začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluva o úvere a VPPÚ a v nej obsiahnutá Dohoda o vyplnení zmenky neboli individuálne dojednané, sú na formulárových tlačivách, kde spotrebiteľ nemal možnosť zmeniť ich, pričom tieto zmluvné podmienky boli vopred pripravené právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom. Aj keď zmenka spĺňa formálne náležitosti vlastnej zmenky podľa zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový, nie je možné opomenúť konanie na exekučnom súde v O. pod sp. zn. 18Er/48/2011. Tu súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol. Rozhodcovské doložky uzavreté v úverových vzťahoch sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou a absolútne neplatné. Samotná zmenka je zabezpečovacou zmenkou k predchádzajúcemu úverovému vzťahu, kde vystavením zmenky dochádza k zneužitiu inštitútu zmenkového práva, a to práve vo vzťahu k spotrebiteľom. V rozhodnutí Súdneho dvora vo veci X., Q..J..H., C-76/10 bolo konštatované, že vnútroštátne súdy majú v každom štádiu konania, vrátane výkonu rozhodnutia, aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. Súd prijíma záver, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom sa jedná o kogentné ustanovenie, ktoré nemožno obchádzať. Aj podľa rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-419/2011 Českej sporiteľne a.s. pri právach zo zmenky súd má z úradnej moci skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. List Európskej komisie z 25.4.2013 zaslaný Slovenskej republike poukazuje na porušovanie spotrebiteľského práva práve spoločnosťou X., Q..J..H... Rozhodnutie sa týka konania rozhodcovských súdov, nekalých podmienok práve pri využívaní blankozmeniek. Súd ďalej konštatuje, že Dohoda o vyplnení zmenky vo VPPÚ je neprijateľnou zmluvou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je v rozpore s dobrými mravmi a tak absolútne neplatnou. Súd žalovanému ako spotrebiteľovi poskytuje ochranu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. zaoberajúceho sa spotrebiteľskými zmluvami. Úverová zmluva bola uzavretá za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom v § 4 ods. 6 zákona sa jasne uvádza, že zmenka môže byť vypísaná maximálne do výšky 30 % istiny poskytnutého úveru. Je potrebné rozlišovať platnosť zmenky ako cenného papiera podľa zmenkového zákona a neplatnosť Dohody o vystavení, resp. vyplnení zmenky. Dohoda o vyplňovanom práve k zmenke, ako aj zmenka, sú neplatné podľa ustanovení spotrebiteľského práva, nie podľa zákona o zmenkách a šekoch. Aj keď spotrebiteľ nevzniesol námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, súdy sú oprávnené a zároveň povinné skúmať neplatnosť zmenky a Dohody o jej vyplnení, vrátane aktívnej legitímácie majiteľa zmenky. Podľa súdu, Dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Nedošlo k individuálnemu dojednaniu zmluvných podmienok veriteľa a dlžníka, kde sa navyše požaduje neprijateľná zmluvná podmienka, a to vysoký zmenkový úrok 0,25 % denne. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Dojednanie o vyplňovanom práve k zmenke je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá umožňuje previesť indosáciou bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmenky z pôvodného majiteľa spoločnosti X. na terajšieho žalobcu. Tým dochádza k zhoršeniu ochrany práv spotrebiteľa. Konaním majiteľa zmenky dochádza k obchádzaniu zákona, čo takisto podľa § 39 OZ znamená neplatnosť úverovej spotrebiteľskej zmluvy.

2) Z vlastnej iniciatívy vstúpil do konania vedľajší účastník, ktorý ako právnická osoba založená na ochranu práv spotrebiteľa poukázala na porušenie práv žalovaného ako spotrebiteľa. Z hľadiska vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že nárok žalobcu zo zmenky nie je dôvodný a v prevyšujúcej časti návrh žalobcu zamietol. Súčasne pripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania, s tým, že subjekt založený na ochranu práv spotrebiteľov pri vstupe do konania do 31.12.2014 nemusel ani mať súhlas účastníka, na ktorého strane chcel vystúpiť, ak sa jedná o spotrebiteľa.

3) O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Žalovanému v konaní trovy nevznikli, preto mu neboli priznané žiadne trovy. Vedľajšiemu účastníkovi boli priznané trovy na trovách právneho zastúpenia vypočítané podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z., nakoľko vedľajší účastník bol zastúpený advokátom.

4) Proti rozsudku okresného súdu v časti zamietnutia návrhu, pripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania a o povinnosti nahradiť trovy konania dal odvolanie žalobca. Dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca ako dôkaz predložil platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti platnej zmenky vyžadovanej zákonom

č. 191/1950 Zb.. Zo strany žalovaného neboli vznesené žiadne námietky, preto ani neexistovala okolnosť, ktorá by zdôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Súd mal vychádzať len zo zmenky predloženej žalobcom. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samotné právo žalobcu. Keď žalovaný podľa Nariadenia nevzniesol žiadne námietky proti zmenke, potom súd sám nebol legitimovaný na to, aby vznášal námietky proti zmenke za žalovaného. Súd pri hodnotení vychádzal z uzavretia úverovej zmluvy so spoločnosťou X. a vystavení zabezpečovacej zmenky. Ani jedna z týchto skutočností neboli tvrdené účastníkmi konania. Nesporné fakty si ale súd vyabstrahoval z dokazovania, ktoré sám navrhol. Žalovaný ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili. Súd hodnotil Dohodu o vyplnení zmenky, pričom žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu. Nebol účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Navyiac, súd obišiel ust. § 17 zmenkového zákona, že kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem toho, ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Zmenka je samostatným a oddeleným záväzkom od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku. Zmenka nie je závislá dokonca ani od existencie zabezpečenej pohľadávky. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka je definovaná ako dlžnícky dokonalý cenný papier, ktorým za predpokladu splnenia prísnych formálnych náležitostí vzniká priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v určitom mieste a čase stanovenú peňažnú čiastku. Jedná sa o nesporný záväzok zo zmenky zaplatiť.

5) Čo sa týka vstupu vedľajšieho účastníka do konania, len samotné oznámenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania nemôže automaticky zakladať právo vedľajšieho účastníka na účasť v konaní. Navyiac, nebol udelený súhlas účastníka, na ktorého strane chcel vedľajší účastník vystupovať. Vedľajší účastník, ktorý vstúpil do konania, je povinný po 1.1.2015 predložiť aj súhlas osoby, popri ktorej do konania vstupuje, a to bez možnosti dodatočného predloženia súhlasu. Žalobca poukazuje na to, že nadobudol práva zo zmenky, preto nemožno hovoriť o tom, aby na jednej strane vystupoval spotrebiteľ a bolo by potrebné pripustiť vstup vedľajšieho účastníka, a to právnickej osoby, ktorá bola založená na ochranu spotrebiteľa. Žalobca navrhuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, žalobe vyhovieť a priznať náhradu trov konania.

6) Žalovaný navrhol potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu. Vedľajší účastník sa k odvolaniu nevyjadril.

7) Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 1, 2 CSP č. 160/2015 Z.z., že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody). Tu sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu s dôvodmi napadnutého rozhodnutia a k správnosti rozsudku súdu prvého stupňa ďalej uvádza:

8) Žalobca v konaní uplatnil právo z vlastnej zmenky vystavenej žalovaným dňa 18.8.2009 na zmenkovú sumu 1.574,12 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 6.3.2010. Na zmenke je číslo zmluvy: XXXXXXXXXX, pričom prvým majiteľom zmenky bola spoločnosť X., Q..J..H... Okresný súd naznačil, že zmenka je zabezpečovacou zmenkou k predchádzajúcemu úverovému vzťahu, pričom prevodom zmenky rubopisom mal sa prvý majiteľ zmenky spoločnosť X. snažiť vyhnúť skúmaniu kauzy vystavenia zmenky. Podľa § 17 zmenkového zákona, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem toho, ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. V exekučnej veci sp. zn. 18Er/48/2011 oprávneného spoločnosti X. proti žalovanému ako dlžníkovi a povinnému boli uplatnené nároky z úverovej zmluvy s totožným číslom, ako je uvedené vyššie. Súčasne bola doložená aj totožná zmenka. Zmluva o úvere pojednáva o poskytnutí úveru 800,- eur za poplatok 700,- eur, pričom úverová zmluva je zo dňa 18.8.2009. Okresný súd jasne poukázal na vyplnenie zmenkovej sumy v rozpore so zákonom, pretože v dobe uzavretia úverovej zmluvy platila ochrana pre spotrebiteľov vyplývajúca zo zákona č.

258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý v § 4 ods. 6 jasne uvádza, že zmenková suma môže byť vypísaná maximálne vo výške 30 % istiny poskytnutého úveru. V žiadnom prípade nebolo možné vyplniť zmenku na sumu 1.574,12 eur. Zmenková suma bola vypísaná v rozpore so zákonom. Navyiac, VPPÚ obsahujú bod 14 Dohodu o vyplnení zmenky, ktoré oprávňujú prvého majiteľa zmenky vypísať zmenkovú sumu, ako aj dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. VPPÚ nie sú dlžníkom podpísané, tieto neboli individuálne dojednané. Okresný súd správne konštatoval, že nedošlo k platnému uzavretiu Dohody o vyplnení zmenky. Potom prvý majiteľ zmenky nemal ani právo vyplniť zmenku v jej podstatné náležitosti, a to pri zmenkovej sume či dátumu začiatku úročenia zmenky. Navyiac zmenku vypísal v rozpore so zákonom, čo zmenku činí absolútne neplatnou. Keďže prvý majiteľ zmenky spoločnosť X. mala vedomosť o neúspechu pri vymáhaní pohľadávky z rozhodcovského rozsudku, postúpila tak zmenu rubopisom na žalobcu. Tým mala snahu obísť zákonné ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, pretože § 17 zmenkového zákona neumožňuje vznášať kauzálne námietky novému majiteľovi zmenky. Rubopisom zmenky a prevodom zmenky na žalobcu dochádza k poškodeniu práv spotrebiteľov, ktorí nemôžu namietať okolnosti z predchádzajúceho úverového vzťahu. Keď nedošlo k uzavretiu platnej Dohody o vyplnení zmenky, zmenka bola vyplnená v rozpore so zákonom, preto je absolútne neplatnou. Okolnosti uzavretia úverovej zmluvy, chýbajúce náležitosti individuálneho dojednaní sú uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku. Vzhľadom na vyššie uvedené, rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, pokiaľ zvyšok nároku žalobcu z vlastnej zmenky bol zamietnutý.

9) Čo sa týka pripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania, aj v tomto prípade je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne. Do 31.12.2014 mohol vstúpiť ako vedľajší účastník na strane žalovaného spotrebiteľa aj organizácia zaoberajúca sa ochranou práv spotrebiteľa, v tomto prípade aj Združenie spotrebiteľov Slovenska. Nemusela ani preukazovať naliehavý právny záujem na vstupe do konania. Čo sa týka trov konania, tu súd rozhodol správne s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a úspech účastníkov v súdnom konaní. Žalovanému v konaní trovy nevznikli, neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Vedľajší účastník bol zastúpený advokátom, pričom trovy právneho zastúpenia boli vypočítané podľa vyhlášky č. 655/2004 správne. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne pri rozhodovaní o trovách konania.

10) O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP č. 160/2015 Z.z.. Úspešnému žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli. Vedľajší účastník si náhradu trov konania neuplatnil, preto sporovým stranám nebol priznaný nárok na náhradu trov konania. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

11) Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, posledná veta, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).